

Brandförsvaret
Tjänsteskrivelse till Räddningsnämnden

Datum:
2024-01-12

Diarienummer:
RÄN-2023-00011

Handläggare:
Elin Öberg

Avrapportering av internkontrollplan 2023

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** godkänna avrapporteringen av internkontrollplan 2023.

Ärendet

En sammanfattande avrapportering av kontrollmomenten i nämndens internkontrollplan för 2023.

Beredning

Ärendet är berett av tjänstepersoner vid Uppsala brandförsvaret.

Föredragning

Nämnden har under året haft fem kontrollmoment i sin internkontrollplan. Kontrollmomenten är framtagna utifrån en riskbedömning som i sin tur har tagits fram med bred förankring i verksamheten. Det finns fler identifierade risker än de som inkluderats i internkontrollplanen, dessa har tagits omhand i verksamheten på annat vis genom verksamhetsplan eller genom direkt åtgärd som exempelvis upprättande av rutiner inom berörda enheter.

Tre kontrollmoment är genomförda *utan* anmärkning

- Kontroll att representationsfakturor hanteras enligt kommunens riktlinjer.
- Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.
- Kontroller av kompetensen att kunna granska komplexa lösningar i bygg och planprocesserna.

Två kontrollmoment är genomförda med *mindre* anmärkning.

- Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.
Informationshanteringsplanen ej beslutad vid kontrolldatum men är beslutad av nämnd 2023-12-13.
- Kontroll av rutiner kring ifyllande av räddningsinsatsrapporter och hur dessa genererar fakturor för genomförda RVR. Rutiner och lathundar är ej uppdaterade men förbättringsarbete är påbörjat.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-12
- Bilaga 1, Avrapportering av internkontrollplan 2023

Brandförsvaret

Elisabeth Samuelsson
Brandchef

Räddningsnämnden

Rapport

Datum:

2024-01-12

Diarienummer:

RÄN-2023-00011

Handläggare:

Elisabeth Samuelsson, Elin Öberg

Avrapportering av internkontrollplan för 2023 Räddningsnämnden

Innehåll

Arbetet med intern kontroll under året	3
Sammanfattning av granskningar	4
Fördjupad redovisning av kontrollmoment.....	6
Kontrollmoment RÄN-2023-00011-6, Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	6
Genomförd kontroll	6
Resultat av kontroll	6
Åtgärder	7
Kontrollmoment RÄN-2023-00011-7, Kontroll av rutiner kring ifyllande av räddningsinsatsrapporter och hur dessa genererar fakturor för genomförda restvärdesräddningsuppdrag (RVR)	7
Genomförd kontroll	7
Resultat av kontroll	7
Åtgärder	7
Kontrollmoment RÄN-2023-00011-12, Kontroll att representationsfakturor hanteras enligt kommunens riktlinjer.....	8
Genomförd kontroll	8
Resultat av kontroll	8
Kontrollmoment RÄN-2023-00011-13, Kontroll av system och rutiner för hantering av avbrott och störningar	8
Genomförd kontroll	8
Resultat av kontroll	8
Kontrollmoment RÄN-2023-00011-17, Kontroll av kompetensen att kunna granska komplexa lösningar i bygg- och planprocesser.....	9
Genomförd kontroll	9
Resultat av kontroll	9

Arbetet med intern kontroll under året

Nämnden har under året haft fem kontrollmoment i sin internkontrollplan. Kontrollmomenten är framtagna utifrån en riskbedömning som i sin tur har tagits fram med bred förankring i verksamheten. Genom workshops med medarbetare representerade från samtliga enheter inom brandförsvaret har risker för att inte kunna nå uppsatta mål tagits fram, även förslag på åtgärder har diskuterats vid dessa workshops. Förvaltningsledningen har därefter gått igenom riskerna som framkommit och har kompletterat med egna risker och ytterligare förslag på åtgärder. Slutligen har presidiet, en ledamot från Tierps kommun och en ledamot från Östhammars kommun utifrån framkomna risker valt ut förslag på vilka moment som ska ingå i den interna kontrollplanen. Nämnden har sedan beslutat internkontrollplanen.

I valen av kontrollmetoder har hänsyn tagits till jävsproblematik och oberoende genom att säkerställa att den som utför kontrollmomentet inte till vardags arbetar med det moment som ska kontrolleras.

Det finns fler identifierade risker än de som inkluderats i internkontrollplanen, dessa har tagits omhand i verksamheten på annat vis genom verksamhetsplan eller genom direkt åtgärds som exempelvis upprättande av rutiner inom berörda enheter.

Utöver arbetet med kontrollmomenten har brandförsvaret upprättat rutin för *Genomförande av intern kontroll* för att förtydliga arbetet med verksamhetens interna kontroll. Övriga styrdokument för verksamheten har setts över och har vid behov reviderats. Arbeta med intern kontroll pågår löpande under året som en del i det dagliga arbetet för att utveckla och förbättra verksamheten. Generellt ses dessa rutiner och kontroller inte som intern kontroll utan som självklar del av verksamheten, det kan till exempel vara att genomföra och kontrollera föreskrivna övningar för rökdykning, lärande efter insats för att utvärdera arbetet och lära av erfarenheter efter insatser och beslut från tillsyner granskas av två handläggare innan myndighetsbeslut skickas för att säkerställa kvalitén i besluten.

Under 2023 har även en genomlysning gjorts av hur Uppsala brandförsvaret kan, samordnat med internkontrollprocessen, arbeta för att öka kvalitet och uppföljning i det dagliga arbetet. Resultatet av den genomlysningen kommer verksamheten att jobba vidare med under kommande år. Exempelvis kommer ledningsgruppen att jobba mer aktivt med uppföljning av riskregistret och därigenom säkerställa att risker omhändertas på ett mer effektivt sätt. Tydligare koppling mellan identifierade risker och verksamhetsplan kommer underlätta vid verksamhetsuppföljning.

Sammanfattning av granskningar

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
1	Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	Kontrollera att delegations- och arbetsordning uttrycker ett mandat och ansvar som stödjer en ändamålsenlig informationshantering.	Granskning är genomförd med mindre anmärkning. Informationshanteringsplanen ej beslutad vid kontrolldatum.	Informationshanteringsplanen ej beslutad vid kontrolldatum men beslutades av nämnden 2023-12-13. Rutin för att informationshanteringsplanen hålls uppdaterad framtagen och beslutad av brandchef 2023-09-11. Kontrollmomentet kommer inte ingå i kommande internkontrollplan utan fortsatt utvecklingsarbetet kopplat till kontrollmomentet tas om hand direkt inom organisationen.
2	Risk för att restvärdesräddningsuppdrag (RVR) inte blir fakturerade på grund av ej rätt ifyllda räddningsinsatsrapporter.	Kontroll av rutiner kring ifyllande av räddningsinsatsrapporter och hur dessa genererar fakturor för genomförda RVR.	Kontroll att händelserapporter blir rätt ifyllda vid RVR-uppdrag. Kontroll att dessa RVR-uppdrag blir fakturerade.	Granskning är genomförd med mindre anmärkning. Rutiner och lathundar är ej uppdaterade men förbättringsarbete är påbörjat.	Slutföra arbetet med genomgång och uppdatering av rutiner, blanketter och lathundar senast den 31 mars. Kontrollmomentet kommer inte ingå i kommande internkontrollplan utan fortsatt utvecklingsarbetet kopplat till kontrollmomentet tas om hand direkt inom organisationen i det löpande, dagliga arbetet.

Postadress: Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

www.uppsala.se

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
3	Risk för att representationsfakturer ej hanteras på ett korrekt sätt.	Kontroll att representationsfakturer hanteras enligt kommunens riktlinjer.	Kontroll av representationsfakturer under 2022 och 2023.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. 25 fakturer har granskats. Alla granskade fakturer har hanterats enligt kommunens riktlinjer förutom en faktura där deltagarförteckning saknades, dock fanns syftet i det fallet på fakturan.	Kontrollmomentet kommer inte ingå i kommande internkontrollplan. Fortsatt utvecklingsarbetet kopplat till kontrollmomentet tas om hand direkt inom organisationen
4	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag (från t.ex. riskanalys, kontinuitetshantering) som beskriver behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Brandförsvaret har en mycket god egen förmåga att hantera kortare avbrott och störningar av tillfällig karaktär medan det är mer utmanande för verksamheten att hantera långvariga avbrott och störningar men det finns ändå en god beredskap och planer även för dessa typer av avbrott och störningar.	Kontrollmomentet kommer inte ingå i kommande internkontrollplan. Fortsatt utvecklingsarbetet kopplat till kontrollmomentet tas om hand direkt inom organisationen
5	Risk att brandförsvaret inte har tillräcklig kompetens att kunna granska komplexa lösningar i plan och byggprocesserna.	Kontroller av kompetensen att kunna granska komplexa lösningar i bygg och planprocesserna.	Kontroll genom intervjuer med chef och medarbetare vid enheten Riskhantering.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Resultaten visar att det finns en bred kompetens inom och utanför enheten att ta stöd av i komplexa plan- och byggprocesser. Handläggare har specialiserat sig inom vissa frågor och processer vilket höjer kompetensen inom det området och förmågan att hantera komplexa ärenden. Den sammantagna bedömningen är att brandförsvaret har tillräcklig kompetens för att granska ärenden i plan- och byggprocessen.	Kontrollmomentet kommer inte ingå i kommande internkontrollplan. Fortsatt utvecklingsarbetet kopplat till kontrollmomentet tas om hand direkt inom organisationen.

Fördjupad redovisning av kontrollmoment

Kontrollmoment RÄN-2023-00011-6, Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.

Genomförd kontroll

Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade. Räddningsnämndens delegationsordning och arbetsordning har setts över avseendenämndens information och om det finns beskrivet något om ansvar för personuppgiftsinformation. Frågor har ställts till projektledare för räddningsnämndens informationshanteringsplan som är under framtagande. Frågor har även ställts till dataskyddsamordnare i verksamheten gällande artikel 30-registret.

Resultat av kontroll

Informationshanteringsplanen ej beslutad vid kontrolldatum.

Chefer och förvaltningsledning går igenom artikel 30-registret varje år för eventuell revidering och komplettering. Registret uppdaterades senast i april 2023 efter det gått genom på ledningsgruppsmöte.

På introduktionsdagen för nyanställda informeras medarbetare om vad en personuppgiftsincident är för något samt vad rutinen är ifall en personuppgiftsincident skulle ske. Det informeras även om vad artikel 30 registret är för något och hur förvaltningen kontinuerligt jobbar med registret. Alla chefer har fått ett särskilt uppdrag att hålla en kortare utbildning om GDPR på ett APT senast under maj 2023. I den utbildningen ingår bland annat information om och kännedom om rutiner vid personuppgiftsincidenter.

I arbetsordningen står vem som ansvarar för nämndens systematiska informationsförvaltning och ansvarig är involverad i arbetet med informationshanteringsplanen. För att säkerställa att den nya informationshanteringsplanen ska vara ett levande, aktuellt dokument och att inte verksamheten tappar någon information och för att se till att man arbetar med aktuell information behöver rutiner tas fram. Detta för att verksamheten ska leva upp till ett tryggt bevarande och säkra informationstillgångarna. Den nya informationshanteringsplanen behöver också etableras och informeras ut i verksamheten så det blir tydligt hur informationen ska förvaltas.

Den som samordnar nämndens arkiv och information är registrator och där finns inarbetade rutiner. I arbetsordningen står vem som är ansvarig vid en begäran om information.

Gällande artikel 30-registret är ansvaret tydligt. Det finns en dataskyddsamordnare som stödjer chefer i arbetet. Det finns rutiner för hur man förmedlar information om registret, personuppgiftsincidenter och hur revideringar görs för att hålla aktuell information. Arbetet är relativt nytt men rutinerna som finns säkerställer att informationstillgångarna inventeras men verksamheten behöver fortsatt information och uppdaterad kunskap.

Åtgärder

Informationshanteringsplanen ej beslutad vid kontrolldatum men beslutades av nämnden 2023-12-13.

Rutin för att informationshanteringsplanen hålls uppdaterad framtagna och beslutad av brandchef 2023-09-11.

Kontrollmoment RÄN-2023-00011-7, Kontroll av rutiner kring ifyllande av räddningsinsatsrapporter och hur dessa genererar fakturor för genomförda restvärdesräddningsuppdrag (RVR)

Genomförd kontroll

Kontroll att händelserapporter blir rätt ifyllda vid RVR-uppdrag. Kontroll att dessa RVR-uppdrag blir fakturerade. Intervju har förts med medarbetare som kvalitetsgranskar och fyller i händelserapporterna. Dessutom har lathundar och rutiner för hur händelserapporter ska fyllas i granskats.

Resultat av kontroll

Flera av arbetsrutinerna för händelserapporteringen är ej uppdaterade och till viss del otydliga vilket kan innebära en risk att händelserapporterna ej fylls i på rätt sätt och att debitering uteblir.

För debitering av RVR-uppdrag på kommunal väg används idag en separat blankett. Blanketten är svårare att fylla i rätt och svårare att följa upp jämfört med andra RVR uppdrag.

Brandförsvaret har identifierat bristerna och förbättringsarbete har påbörjats för att undvika att debitering av dessa uppdrag inte sker som de ska. Brandförsvaret har även tillsatt tre kvalitetsgranskare för att säkerställa att händelserapporterna fylls i på rätt sätt och att RVR-uppdragen debiteras.

Åtgärder

Säkerställa att arbetet med genomgång och uppdatering av rutiner, blanketter och lathundar slutförs.

Kontrollmoment RÄN-2023-000111-12, Kontroll att representationsfakturer hanteras enligt kommunens riktlinjer

Genomförd kontroll

25 fakturer har granskats. Den period som granskats är 2022-01-01 till och med 2023-05-31.

De fem till belopp största fakturorna bokförda på konto 7101 – Representation, externt, de tio till belopp största fakturorna på konto 7111 – Representation, internt och de tio till belopp största fakturorna på konto 7112 – Personalfika, personalgåvor och liknande har granskats.

Resultat av kontroll

Alla granskade fakturer har hanterats enligt kommunens riktlinjer förutom en faktura där deltagarförteckning saknades, syfte fanns dock på fakturan. Fakturan där deltagarförteckning saknades avsåg en pensionsavtackning. Rutinerna för hanteringen av representationsfakturer bedöms utifrån granskningen fungera godtagbart.

Kontrollmoment RÄN-2023-00011-13, Kontroll av system och rutiner för hantering av avbrott och störningar

Genomförd kontroll

Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat, att nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade samt att det finns ett dokumenterat underlag (från till exempel riskanalys, kontinuitetshantering) som beskriver behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar.

Kontrollen är genomförd genom intervju med avdelningschef, verksamhetsutvecklare, servicetekniker och insatsledare. Alla vars arbeten direkt berörs av eventuella avbrott och störningar.

Resultat av kontroll

Kontrollen visar att det finns ett dokumenterat underlag från riskanalys och kontinuitetshantering som beskriver behovet av rutiner för hantering av avbrott och störningar, att det finns planer för hantering av avbrott och störningar, att rutinerna och planerna är dokumenterade, kända och prövade samt att ett avbrott i informationsförsörjningen inte medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.

Brandförsvaret har en mycket god egen förmåga att hantera kortare avbrott och störningar av tillfällig karaktär medan det är mer utmanande för verksamheten att hantera långvariga avbrott och störningar. Kontrollen visar att det ändå finns en god beredskap och planer även för dessa typer av avbrott och störningar. Vid långvariga avbrott och störningar kan brandförsvaret till viss del behöva samarbeta med andra

förvaltningar inom kommunen och andra externa aktörer för att kunna fortsätta bedriva sin verksamhet.

Den sammantagna bedömningen är att granskningen är genomförd utan anmärkning.

Kontrollmoment RÄN-2023-00011-17, Kontroll av kompetensen att kunna granska komplexa lösningar i bygg- och planprocesser

Genomförd kontroll

Kontroll av kompetensen att granska komplexa lösningar i bygg- och planprocesser. Kontroll genom intervju med chef och medarbetare vid enheten Riskhantering. Endast en andel av enheten har intervjuats, och resultatet bör därför ses som ett stickprov. Däremot har de intervjuade en bred representation av olika faktorer inom enheten samt att svaren är mycket samstämmiga, vilket tyder på att resultaten är tillförlitliga.

Följande frågor har ställts till samtliga intervjupersoner:

1. Upplever du att Riskhantering hanterar komplexa lösningar i bygg/eller planprocessen?
2. Kan du ge exempel på komplext plan/byggärende du har hanterat?
3. Hur hanterar ni (extra) komplexa ärenden?
4. Vilka utmaningar ser du i arbetet med granskningen av komplexa lösningar?
5. Har du upplevt att du eller en kollega saknar kompetens för att granska ett ärende?
6. Känner du att du eller någon kollega saknar någon utbildning inom ämnet?
7. Tycker du att du och dina kollegor har tillräcklig kompetens att granska komplexa ärenden i bygg/planprocessen?

Resultat av kontroll

Resultaten visar att det finns en bred kompetens inom och utanför enheten att ta stöd av i komplexa plan- och byggprocesser. Handläggare har specialiserat sig inom vissa frågor och processer vilket höjer kompetensen inom det området och förmågan att hantera komplexa ärenden.

Det finns utmaningar vid nya typer av ärenden, metoder eller nya kombinationer av frågeställningar. Det saknas vägledning, praxis, erfarenhet eller referensprojekt och många lösningar är kvalitativa och inte kvantitativa. Det gör att handläggarna endast kan ta stöd av varandra och inte förankra deras slutsatser i något kvantitativt.

Brandförsvaret saknar även de beräkningsprogram andra konsulter använder, därför kan brandförsvaret inte granska allt.

Handläggarna i processen känner själva att arbetet är utmanande men hanterbart och upplever att enheten tillsammans med andra anställda på brandförsvaret har tillräcklig kompetens för att granska ärenden.

Den sammantagna bedömningen är att brandförsvaret har *tillräcklig* kompetens för att granska ärenden i plan- och byggprocessen.